

NOVICE

kmetijskih, obertnijskih in narodskih reči.

Odgovorni vrednik **Dr. Janez Bleiweis.**

Tečaj **X.**

V sredo 21. julia (sređoletna) 1852.

List **58.**

Mladeneč.

Čuj! strašno kak voda gromeča bobni
Navpik čez stermine, pečovje,
Kak jezno peneče v dnu doli šumi
Togotno veršeče slapovje!
In žrelo grozeče 'z tomine strašné
Reži, iz globine verteče,
Iz ktere viharo hlapijo meglé
Ko v čarovni grozi trepeče.

Ob kraji mladeneč zamišljen stoji,
In černo tomino vgleduje,
In vidi stermeti tam néme peči,
Gromenje slapovja on čuje;
Razširja pred njim se gostejši oblak,
Na njemu krog veše berlijo,
Se spenja meglá, ko mogočni orjak,
Ko v burji valovi bučijo.

Otožno pobesi mladeneč oči,
Si misli veselja mladosti;
Let zlatih spomin se mu v duhu obnovi
Nedolžne igrače radosti,
In ljube tam svoje, prijatle zvesté
U duhu spomina objema —
Prijatle in drage gomila pa že
Pod zemljo pokriva mu néma.

Pod milim obnebjem sirota je sam,
Mrak krije goljive denove,
Temni zagrinjala prihodnosti hram,
So vadjle mu še negotove.
Pač čuje gromenje v globini slapov,
Pač plešejo veše slepeče:
Mladenc pa stoji, — mu je pot negotov,
In polzke stezice so sreče. —e—

Pravila kmetovavcam

zastran barometra in vremenskiga prero-
kovanja.

(Konec.)

Mokra jesen in mehka zima naznanujete merzlo in suho pomlad, mokro poletje ojstro zimo, deževna zima slabo pomlad, ojstra jesen hudo zimo.

Naravoslovec Bako Verulanski je nekđaj pisal, da lepa jesen napoveduje hudo in vetrovno zimo, vetrovna zima deževno pomlad, deževna pomlad lepo poletje, mokro in merzlo poletje ojstro zimo, in mehka zima (mesca prosenca ali svečana) je prerokinja vročiga in suhiga poletja, sosebo čepozimi večkrat dežuje.

Po Kirvanu je poletje vselej sila suho, ako okoli tistiga časa, ko sta v pomladi noč in dan enako dolga (to je, okoli sv. Jožefa) ni gromelo.

Če tiči iz ptujih krajev priletijo zgodaj nazaj, je to znamenje zgodnje gorke pomladi, — če grejo v jeseni zgođej od nas, je znamenje zgodnje hude zime.

(Wochenbl. der Steyr. LWG.)

Kadar mladi križasti pajki iz svojih gnjezd prilezejo, se bliža gorka spomlad. Če ti pajki zvečer presti prenehajo in iz svojih kotichev zlezejo, drugi dan dežuje. Zadnji deževni dan začne pajk pridno pajčevino presti, ker pričakuje, da bo naslednji dan lepo vreme; če pa staro pajčevino zapusti, se veter spremeni in drugi dan od tistiga kraja pripiše, kodar je novo pajčevino delati pričel. Če silna ura prigromi, nekoliko ur pred svojo mrežico zapusti; če jo pa večidel v-se posnuje, dolgo časa dežuje, kakor tudi takrat, če clo ne prede in se nikjer viditi ne da. Kadar pajki o dežji dolge niti navlečejo in prav urno predejo, se bo kmalo razjasnilo in bo dolgo lepo vreme ostalo, ravno tako tudi takrat, če v lepim vremenu počasi in poredama predejo ali s skerčenimi nogami v sredi pajčevine mirno sedé, bo stanovitno lepo vreme.

Hišni pajki lepo vreme začutijo, če iz svojih spredenih votlin prilezejo; dolgo časa je lepo, če glavo in noge iz votlinice molé, in dalje ko od votlinice gredo, tolikanj delj tudi lepo ostane. V časih tudi ponoči predejo, ter staro pajčevino z novo razširjajo, tedaj se je kacih 12 ali 14 dni lepiga vremena nadjati, in to je tolikanj bolj gotovo, če tudi tačas jajčke znesó, kar se v gorkih letinah po sedemkrat zgodi. Če se pa z glavo v votlinico obernejo in iz nje namest glave zadnjico kažejo, potem gotovo dežuje, in sicer tako dolgo, dokler se okrog ne obernejo. Ako si veliko živeža nabero, tudi dolgo časa dežuje. Če blizo peči pajčevino spredejo, hud mraz nasledova; če pa blizo okinj, od juga potegne. Merzlota pozimi nastajo, če urno nove pajčevine predejo, ali pa eno nad drugo narejajo; une ločine pajki pa, ki ne predejo, si s pridam že spredenih išejo in se jih polaste. Po tacih znamenjih nad pajki po navadi v 9 ali 12 dneh mraz in zmerzlina nastopi.

Opomniti je še, da nekteri pajki le bližnjo, drugi pa daljno spremenljivost vremena napovedujejo. Mladi pajki oznanujejo vremenost prihodnjiga dneva, odraseni tri dni pred, velki kotni ali hišni pajki devet dni pred, velki križasti pajki še clo 14 dni pred. Da se z veči gotovostjo na prihodnjo vremenost sklene, je treba več pajkov ogledovati.

(Iz stoletne pratike.)

Pristavek. V 152. listu Ljublj. časnika je gosp. J. R., kteri si pridno zapisuje vsakdanji stan barometra, po skušnjah letošnjiga sušca popolnoma poterdil, kar so Novice v 52. listu pod števil. 10. pisale: „Če namreč mesca sušca vremenik nenavadno visoko stoji, je to znamenje suhiga poletja ali saj suhe pomladi“. Gosp. R. pravi, da že od 6. prosenca se je vremenik letos večkrat visoko povzdignil, posebno visoko pa je stal mesca